

NOVUM

MUZEUM JINDŘICHOHRADECKA listopad 2011

OTAKAR GAWLIK 50 LET S FOTOAPARÁTEM

Zvolený název výstavy, která bude slavnostně zahájena v Nové výstavní síni muzea 10. listopadu v 16.00 hodin a potrvá do 6. ledna příštího roku, snad nejpřesněji reflektuje životní dráhu fotografa Otakara Gawlika, který se narodil roku 1936 v Praze. Po studiu na technickém gymnáziu v období let 1951-54 a Vyšší průmyslové školy strojní, kterou navštěvoval v letech 1954-59, byl zaměstnán jako strojař – technický kontrolor u jindřichohradecké pobočky továrny Lada. Během pražských studentských let a hlavně později při zaměstnání si začal své vzdělání rozšiřovat o další, tentokrát umělecký obor, kterým bylo studium Školy výtvarné fotografie v Českých Budějovicích. To již natrvalo přisílilo do jižních Čech, kdy se zabydlel v Lásnicích na Jindřichohradecku. Tuto školu navštěvoval v rozmezí let 1962-66, přičemž oněch 50 let s fotoaparátem se začalo počítat o rok dříve.

Během své umělecké kariéry používal několik fotografických aparátů, pomocí kterých zachycoval své myšlenky a nápady. Mezi ně patřila kinafilmová Exakta Varex, dále Practica či Pentaton 6 pro formát 6 x 6 cm. S nimi vytvořil tři hlavní tematické cykly uměleckých fotografií, z nichž nejstarší je jakousi poklonou jihočeským rybářům, které zachycoval při práci v tradiční rybníční oblasti Třeboňska, Jindřichohradecka a domovského Lásnicka. Celý tento cyklus nese název „Vám rybářům“ a vznikl mezi léty 1975-85. O něco mladší, také již uzavřený, je „Setkání s řekou“ vzniklý v letech 1983-85. Na posledním z cyklů pracuje Otakar Gawlik od roku 2007 a ještě jej neukončil. Jedná se o fotografie odrazů na vodních hladinách a autor je nazval „Hledání tichých chvílí“.

Na všech fotografiích můžeme vysledovat nezapomenutelnou stopu rybníkářské tradice a odraz množství vodních ploch, tolik typických pro tento kout jižních Čech. Poslední částí výstavy bude výběr ze souboru tetraptychů, které vznikají mimo tři hlavní proudy v Gawlikově tvorbě a jejichž hlavními námety jsou spontánní reakce na aktuální dění a obrazová zvyraznění autorových momentálních nápadů.

Roku 1963 založil společně se stejně smýšlejícími přáteli fotokupinu Fokus, jejíž je členem a v poslední době i vedoucím. Mimo jiné se přiležitostně věnuje také účinkování v poněkud různých fotosoutěžích.

Zveme tedy srdečně všechny na seznámení s uměleckou tvorbou tohoto významného představitele jindřichohradecké fotografie.

Jakub Valášek

JAN RODA BETLÉMY - SOCHY - SOUSOŠÍ

Předvánoční a vánoční čas ozdobí Muzeum Jindřichohradecka opět výstava betlémů. V letošním roce to bude druhá autorská výstava v rámci cyklu „Vánoce u svého Jána“, kde nám své práce představí Jan Roda, který se narodil 16. června 1938 v Praze. Své mladí však prožil v Českých Budějovicích, a proto má k jižním Čechám silné pouto.

Přestože absolvoval stavební fakultu ČVUT v Praze a pracoval jako projektant vodohospodářských staveb, již od mládí se zajímal o národopis a řezbářství, a to už byl jen krůček k vyřezávání betlémů. Pod rukama mu začaly ožít figúrky nejnázornějších tvarů a velikosti a vždy si dával pozor na to, aby se ve vyjádření neopakoval. Vznikla tak řada betlémů s drobnějšími figurami, postupně s většími a některé dokonce téměř v životní velikosti. To jsou povětšinou plastiky světlé. Sjednou z nich, konkrétně se sv. Františkem, se můžeme setkávat v kostele nesoudím jeho jméno v Praze Kráži. Zde jsou také autovy betlémy s vánoční i postní variantou; v tomto případě vystaveny jen v čase vánočním. Na jesle s figurami v životní velikosti se prozírám můžeme jen těšit. Ztvorby Jana Rody známe také řadu reliéfních řezb, na řezbářských setkáních dokáže kolegy řezbáře i návštěvníky často překvapit, s jakou odvahou se pouští do rozměrných plastik, někdy s využitím motorové pily. Autor neustále experimentuje s povrchovou úpravou svých řezb a hledá nejpůsobivější varianty. Dá se říci, že povětšinou na jeho figurách převládá úprava mořením a zclacením.

Vedle tvůrčí práce se zabývá také restaurováním historických betlémů především v Praze a jejím okolí. Mezi desítkami betlémů ale nechybí ani betlémy z mnoha dalších regionů Čech. Během let je jeho zájem o betlémy, zejména s přiblížujícím se důchodovým věkem, přivedl k badatelské práci. Tehdy využil svých kontaktů v církevních kruzích a začal dokumentovat betlémy uložené v kostelech, často z mnoha důvodů zapomenuté a nestavěné. Popsal většinu pražských kostelních betlémů, zhodnotil současný stav betlémů v mnoha regionech naší republiky.

Na výstavě, která se uskuteční od 25. listopadu do 30. prosince v kostele sv. Jana Křtitele, bude vystaveno téměř padesát prací Jana Rody. Těšit se můžeme nejenom na jeho současná díla, ale i na historické restaurované betlémy a zajímavá díla z jeho bohaté sbírky. Výstava bude zahájena slavnostní vernisáží, která se uskuteční ve čtvrtek 24. listopadu v 16.00 hodin shudebním programem pod vedením Štěpána Štupla. Součástí programu bude též křest katalogu výstavy.

Alexandra Zvonarová, Zita Suchánková

Nové expozice muzea

Díl XI. Letecká bitva nad Jindřichohradskem

Na základě dlouhodobé spolupráce mezi Muzeem Jindřichohradskem, místním Klubem historie letectví a rodinou Šaškovou z Prahy došlo k dohodě společnými silami vytvořit dlouhodobou expozici, která by měla připomínat zmíněné letecké střetnutí. Nastíní však také vlastní příčiny útoku amerického svazu na chemické rafinerie v Protektorátu, včetně následných událostí po bitvě, až po nedávnou minulost. V roce 1996 a 1999 totiž Jindřichohradsko navštívilo pět amerických letců, kteří byli přímými aktery souborů nad Čiměřmi.

V průběhu letecké bitvy nad územím našeho regionu a v jeho okolí došlo k sestřelení 6 amerických čtyřmotorových bombardérů B 24 Liberator ze sestavy 15. letecké armády, zatímco německá Luftwaffe přišla nejméně o čtýřst stíhaček typu Messerschmitt Bf 109 a Focke Wulf Fw 190. Vzhledem k prudkosti střetnutí dopadla většina zasažených letadel v prostoru Jindřichohradska. Ztráty na životech byly na obou stranách. Ostatky amerických letců byly uloženy na hřbitově sv. Ondřeje u Strmilova, v Člunku a Čiměřmi. Těla německých pilotů byla zpravidla převezena do jejich rodných měst, výjimku představovaly ostatky Lothara Sommera, který zahynul nedaleko Kunžaku a poté byl pohřben na městském kunžackém hřbitově.

Nově zřízená expozice svým tematickým rozdělením komplexně přibližuje průběh bitvy a vztahy mezi jednotlivými haváriemi a osudy letců. Představeny jsou fragmenty všech letadel, která byla toho dne v prostoru Jindřichohradska sestřelena. V tomto ohledu jsou největším lákadlem trosky německého stíhačského letadla Fw 190, nalezene v květnu 2011 u obce Otín. Fragmenty zbylých havarovaných letounů poskytl rodina Šašková z Prahy a jindřichohradský Klub historie letectví. Tyto exponáty jsou doplněny o unikátní dobové fotografie, dokumenty, uniformy, součásti letecké výstroje a modely zúšlechťených letadel. Expozici rovněž doprovází promítání filmových dokumentů. K největším exponátům bude patřit mimo trosky Fw 190 od Otína, u Kunžaku nalezená přídatná nádrž z amerického Lightningu P-38 a americká pětisetlibemí puma pocházející ze sbírek Východočeského muzea v Pardubicích. Dále tu bude model regionu se světelným označením jednotlivých míst dopadů a diorama torza domu v Čiměřmi, kde pod troskami bombardéru zahynula jediná civilistka, paní Sophie Böhmová.

Srdečně vás všechny zveme na slavnostní otevření této nové expozice, které se uskuteční na Den veteránů v pátek 11. 11. 2011 v 16.00 hodin v Muzeu Jindřichohradskem. Účast na slavnosti vemísáží mimo řady oficiálních hostů přislíbil také pan Wolfgang Engst, syn stíhačského pilota sestřeleného u Otína. Na akci také bude představena knižní novinka, publikace od autora Jiřího Šaška „Letecká bitva nad Jindřichohradskem 24. 8. 1944“.

Vladislav Burian, Jiří Šašek

Zprávy:

Muzeum Jindřichohradské je v listopadu otevřeno denně mimo pondělí od 8.30 do 12.00 hodin a od 13.00 do 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** je pro veřejnost uzavřena. **Výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou otevřeny denně od 9.00 do 12.00 hodin a od 13.00 do 16.00 hodin. **Kostel sv. Jana Křtitele** je pro veřejnost uzavřen.

Knihovna Muzea Jindřichohradské s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

Vemísáží výstavy **OTAKAR GAWLIK – 50 LET S FOTOAPARÁTEM** proběhne ve **čtvrtek 10. listopadu 2011 od 16.00 hodin** v **Nové výstavní síni na Balbínově náměstí**. Výstava potrvá do 6. ledna 2012.

Jindřichohradské muzeum pořádá v **pátek 11. listopadu od 16.00 hodin** v **budově jezuitského semináře** na Balbínově náměstí **SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ NOVÉ EXPOZICE „BITVA NAD JINDŘICHOHRADECKEM“**, která představuje jedno z největších leteckých střetnutí 24. 8. 1944 nad Protektorátem Čechy a Morava.

Spolek Přátel starého Jindřichova Hradce a muzeum zvou všechny zájemce na přednášku PhDr. Jiřiny Pískové „**PETR VOK A JINDŘICHŮV HRADEC**“, která se koná v **pondělí 14. listopadu 2011 od 19.00 hodin** v konferenčním sále muzea.

Muzeum Jindřichohradské Vás srdečně zve na slavnostní vemísáží výstavy **BETLÉMY JANA RODY** z cyklu **VÁNOCE U SV. JÁNA**, která se koná ve **čtvrtek 24. listopadu 2011 od 16.00 hodin** v **kostele sv. Jana Křtitele**. Na vemísáží vystoupí varhaník Štěpán Štnpl.

Město Jindřichův Hradec, ČSOL – Jednota bratrá Stanislava Berana Jindřichův Hradec, Klub historie letectví Jindřichův Hradec a **Muzeum Jindřichohradské** Vás srdečně zvou na přednášku **Karla Ludvíka „ČTVRTÝ ZE TRÍ KRÁLŮ“** - příběh čet. Františka Petlána, radiotelegrafisty legendární odbojové skupiny Obrana národa, která se koná v **KD Střelnice v pátek 28. listopadu 2011 od 18.00 hodin**.

Výstava o archeologických výzkumech nazvaná ZKRYPTÝ AŽ NA DNO SVĚTA je k vidění v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici, kde je umístěna též výstava **90 LET KLUBU FILATELISTŮ V JINDŘICHOVĚ HRADCI**. Obě výstavy potrvají do **30. prosince 2011**.

Do výstavního sálu muzea v minoritském klášteře zveme na výstavu **HRAČKY, OBRÁZKY A FOTOGRAFIE JANY MASARIKOVÉ, DANY DOKLÁDALOVÉ A LENKY MALINOVÉ**. Výstava potrvá do **30. prosince 2011**.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradské Ročník XX. 11/2011

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal Registrační značka MK ČR 11673

Výkonný redaktor: MgA. Jakub Valášek www.mjh.cz

Adresa: Muzeum Jindřichohradské, Balbínovo nám. 19/I, 377 01 Jindřichův Hradec

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovní), E-mail: muzeum@mjh.cz